

1.1	Datum in herstel (dd.mm.jj)	01.01.18
1.2	Gekozen hersteltermijn (in jaren)	10

Onderbouwing gekozen hersteltermijn

1 Het bestuur heeft gekozen voor een hersteltermijn van 10 jaar. Terughoudendheid bij het uitdelen van overschotten (toekomstbestendig indexeren), rechtvaardigt
 . terughoudendheid bij het verrekenen van tekorten (uit hoofde van evenwichtigheid tussen de verschillende generaties).
 3

1.4	Is de beleidsdekkingsgraad ultimo verslagjaar lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad?	Ja
1.5	Op welk moment treedt de "Maatregel minimaal vereist eigen vermogen" in werking? (dd.mm.jj)	31.12.20

Toelichting

1 De beleidsdekkingsgraad van fonds Bavaria was per 31 december 2015 voor het eerst lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Aangezien er sprake is van
 . continuering van het fonds, is 31 december 2020 mogelijk het moment dat de beleidsdekkingsgraad van fonds / kring Bavaria vijf jaar achtereenvolgend lager is dan
 6 de minimaal vereiste dekkingsgraad.

	Realisatie verslagjaar	Verwachting
		lopend jaar (verslagjaar +1)
	01	02
Algemeen		
2.1a	Primo stand dekkingsgraad (%)	99,9%
2.1b	Primo stand beleidsdekkingsgraad (%)	97,2%
2.2	Mutatie dekkingsgraad (%-punt, doorrekening vindt plaats na opslaan)	2,8%
2.3a	Ultimo stand dekkingsgraad (%)	102,7%
2.3b	Ultimo stand beleidsdekkingsgraad (%)	101,3%
2.4	Technische voorzieningen	211.271
2.5a	Vereiste dekkingsgraad (%) feitelijk	115,2%
2.5b	Vereiste dekkingsgraad (%) strategisch	114,9%
2.6	Minimaal vereiste dekkingsgraad (%)	104,3%

Toelichting op realisatie verslagjaar:

2 De actuele dekkingsgraad is in 2017 gestegen met 5,2%-punt. Dit wordt met name veroorzaakt door enerzijds een daling van de TV als gevolg van een stijging van de
 . marktrente en anderzijds door een positief resultaat op beleggingen.
 7

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

2 Met name door het verwachte overrendement stijgt de actuele dekkingsgraad in 2018 naar verwachting met 2,8%.
 .
 8

	Realisatie verslagjaar	Verwachting
		lopend jaar (verslagjaar +1)
	01	02
Premie		
3.1	Actuarieel benodigde premie (obv rentetermijn structuur)	6.977
3.2	Beschikbare premie	6.942
3.3	Invloed premieverschil op dekkingsgraad (%-punt)	0,0%

Realisatie	Verwachting
verslagjaar	lopend jaar
01	(verslagjaar +1)
01	02

Toelichting op realisatie verslagjaar:

---

3 De premiedekkingsgraad is in 2017 lager dan de actuele dekkingsgraad en levert daarom een negatieve bijdrage aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De
. premie heeft in 2017 een negatief effect van 0,2%-punt op de dekkingsgraad. De beschikbare premie is vastgesteld als de feitelijke premie onder aftrek van de dotatie
4 ad 952 aan het premiedepot.

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

3 De premiedekkingsgraad is in 2018 lager dan de actuele dekkinggraad en levert daarom een negatieve bijdrage aan de ontwikkeling van de dekkinggraad. De
 . premie heeft in 2018 naar verwachting een negatief effect van 0,0%-punt op de dekkinggraad. De beschikbare premie is vastgesteld als de feitelijke premie onder
 5 aftrek van de dotatie ad 405 aan het premiedepot.

	Realisatie verslagjaar	Verwachting lopend jaar (verslagjaar +1)
	01	02
Uitkeringen		
4.1 Uitkeringen	2.920	2.632
4.2 Omvang solvabiliteitsvrijval	-155	-3
4.3 Invloed solvabiliteitsvrijval op dekkinggraad (%-punt)	-0,1%	0,0%

Toelichting op realisatie verslagjaar:

4 Doordat de dekkinggraad primo 2017 onder de 100% ligt, hebben de uitkeringen een negatieve bijdrage van 0,1%-punt aan de ontwikkeling van de dekkinggraad.
 . Er was in 2017 geen sprake van materiële incidentele uitkeringen.
 4

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

4 Doordat de dekkinggraad primo 2018 rond de 100% ligt, hebben de uitkeringen naar verwachting geen effect op de dekkinggraad.
 .
 5

	Realisatie verslagjaar	Verwachting lopend jaar (verslagjaar +1)
	01	02
Toeslagverlening (voorwaardelijk) tlv fonds / Korting tgv fonds		
5.1 Toeslagverlening actieven (%)	0,00%	0,00%
5.2 Toeslagverlening inactieven (%)	0,00%	0,00%
5.3 Invloed lasten toeslagverlening op dekkinggraad (%-punt)	0,0%	0,0%
5.4 Korting actieven (%)	0,00%	0,00%
5.5 Korting inactieven (%)	0,00%	0,00%
5.6 Invloed korting op dekkinggraad (%-punt)	0,0%	0,0%

Toelichting op realisatie verslagjaar:

5 Er is in 2017 niet gekort of geïndexeerd.
 .
 7

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

5 Er wordt in 2018 naar verwachting niet gekort of geïndexeerd.
 .
 8

	Realisatie verslagjaar
	01
Verandering rentetermijnstructuur	
6.1 Wijziging technische voorzieningen als gevolg van verandering rentetermijnstructuur	-3.491
6.2 Invloed van verandering rentetermijnstructuur op dekkinggraad (%-punt)	1,6%

Realisatie verslagjaar
01

Toelichting op realisatie verslagjaar:

6 De RTS van eind 2017 is (gewogen over de verplichtingen) hoger dan de forward RTS van eind 2016. Hierdoor zijn de technische voorzieningen gedaald. Dit leidt tot
 . een stijging van de actuele dekkingsgraad met 1,6%-punt.
 3

	<u>Realisatie</u> <u>verslagjaar</u>	<u>Verwachting</u> <u>lopend jaar</u> <u>(verslagjaar +1)</u>
	<u>01</u>	<u>02</u>
Rendement		
7.1 Benodigde interesttoevoeging technische voorzieningen (%)	-0,2%	-0,3%
7.2 Feitelijk rendement (%)	1,5%	2,6%
7.3 Invloed rendementsverschil op dekkingsgraad (%-punt)	1,6%	2,9%

Toelichting op realisatie verslagjaar:

7 Het behaalde rendement (ad 1,5%) is hoger dan de benodigde interesttoevoeging (ad -0,2%).
 .
 4

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

7 Voor 2018 is gerekend met een verwacht rendement van 2,6% (gebaseerd op de beleggingsmix van het fonds, maximale parameters en RTS zoals door DNB is
 . gepubliceerd per 31 december 2017). Dit is meer dan de benodigde interesttoevoeging van -0,3%. Per saldo neemt de dekkingsgraad naar verwachting toe.
 5

	<u>Realisatie</u> <u>verslagjaar</u>	<u>Verwachting</u> <u>lopend jaar</u> <u>(verslagjaar +1)</u>
	<u>01</u>	<u>02</u>
Overige oorzaken en kruiseffecten		
8.1 Invloed van overige oorzaken en kruiseffecten op dekkingsgraad (%-punt)	2,3%	-0,1%

Toelichting op realisatie verslagjaar:

8 De post Overig wordt verklaard uit overige mutaties, wijziging van technische grondslagen en kruiseffecten. Kruiseffecten ontstaan als restpost doordat de effecten
 . worden gerelateerd aan de dekkingsgraad aan het begin van het jaar.
 2

De gehanteerde technische grondslagen zijn ultimo 2017 aangepast: het fonds is de overlevingstafel CBS 2017 en de ervaringssterfte MWT0813 gaan hanteren. Deze overgang leidt tot een stijging van de actuele dekkingsgraad met 1,3%-punt. Daarnaast is er een effect uit hoofde van overige wijzigingen uit het liquidatierapport van 0,7%-punt. Tenslotte is er een kruiseffect van 0,1%-punt en overige onverklaard van 0,2%-punt.

Toelichting op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

8 Naar verwachting ontstaat in 2018 geen effect.
 .
 3

	<u>Realisatie</u> <u>verslagjaar</u>	<u>Verwachting</u> <u>lopend jaar</u> <u>(verslagjaar +1)</u>
	<u>01</u>	<u>02</u>
9.1 Som van alle veranderingen van de dekkingsgraad	5,2%	2,8%

Uitvoering herstelplan

10.1 Zijn de in het herstelplan voor het verslagjaar opgegeven maatregelen volledig uitgevoerd?

Ja

Toelichting uitvoering herstelplan:

1
0
.
2

	Realisatie verslagjaar	Verwachting lopend jaar (verslagjaar +1)
	01	02
Maatregelen gewijzigd t.o.v. het herstelplan		
11.1 Toename/afname achtergestelde lening	0	0
11.2 Premiebeleid aangepast	Ja	Nee
11.3 Beleggingsbeleid aangepast	Nee	Nee
11.4 Toeslagbeleid aangepast	Nee	Nee
11.5 Pensioenregeling aangepast	Ja	Ja
11.6 Andere maatregelen	Nee	Nee
11.7 Heeft één van bovengenoemde beleidsmaatregelen een ongunstig effect	Ja	Nee

Indien beleid aangepast ten opzicht van het herstelplan een beknopte toelichting geven op realisatie verslagjaar:

1
1
.
8

Bij de start van de Kring Bavaria per 1 april 2017 is een bestemmingsreserve premiedepot gevormd. Het beginsaldo van het premiedepot is nihil. Het depot bedraagt maximaal 4,5% van de pensioengrondslagsom. Als de feitelijke premie hoger is dan de gedempt kostendekkende premie, dan vindt een dotatie aan het premiedepot plaats gelijk aan het verschil tussen de feitelijke premie en de gedempt kostendekkende premie (voor zover het premiedepot het maximum van 4,5% van de pensioengrondslagsom nog niet heeft bereikt). Als de feitelijke premie lager is dan de gedempt kostendekkende premie, dan wordt het verschil uit het premiedepot onttrokken (voor zover het premiedepot op dat moment gevuld is).

Met ingang van 1 april 2017 - tegelijkertijd met de geplande overgang naar een eigen kring in een Algemeen Pensioenfonds - is de pensioenregeling aangepast. Het partnerpensioen op opbouwbasis is vervangen door een partnerpensioen op risicobasis.

Door de dotatie in het premiedepot ontstaat een ongunstig effect op het fondsvermogen, omdat het geld anders tot het fondsvermogen zou behoren.

Indien beleid aangepast ten opzicht van het herstelplan een beknopte toelichting geven op verwachting lopend jaar (verslagjaar +1):

1
1
.
9

De pensioenrichtleeftijd van de pensioenopbouw is met ingang van 1 januari 2018 verhoogd naar 68 jaar.
 Het opbouwpercentage van de CAO-regeling is verhoogd van 1,8% naar 1,875% en van Boven-CAO van 1,63% naar 1,75%

1 Verslagjaar (JJJJ)

2.017

Dekkingsgraadsjabloon - regulier beleid

Jaar	Dekkingsgraad	Premie	Uitkering	Indexering/ korting	Rentetermijn- structuur	Over-rendement	Overig	Dekkingsgraad	Beleidsdekkingsg	Vereiste	Premie	Opbouwpercent	Indexatie/korting	Indexatie/korting	Meekundig-	
	primo	M1	M2	M3	M4	M5	M6	ultimo	raad ultimo	dekkingsgraad		age	actieven	inactieven	beleggings-	
	%	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	%	%	(strategisch)	%	%	%	%	rendement	
2.1	2.017	94,7%	-0,2%	-0,1%	0,0%	1,6%	1,6%	2,3%	99,9%	97,2%	114,9%	24,5%	1,800%	0,00%	0,00%	1,5%
2.2	2.018	99,9%	0,0%	0,0%	0,0%		2,9%	-0,1%	102,7%	101,3%	114,9%	24,5%	1,875%	0,00%	0,00%	2,6%
2.3	2.019	102,7%	0,1%	0,0%	0,0%		2,9%	0,0%	105,7%	104,2%	114,9%	24,5%	1,875%	0,00%	0,00%	2,7%
2.4	2.020	105,7%	0,0%	0,1%	0,0%		2,8%	0,0%	108,6%	107,2%	114,9%	24,5%	1,875%	0,00%	0,00%	3,0%
2.5	2.021	108,6%	-0,1%	0,1%	0,0%		2,8%	0,0%	111,4%	110,0%	114,9%	24,5%	1,875%	0,00%	0,00%	3,2%
2.6	2.022	111,4%	-0,1%	0,2%	0,0%		2,7%	0,0%	114,2%	112,8%	114,9%	24,5%	1,875%	0,00%	0,00%	3,3%
2.7	2.023	114,2%	-0,2%	0,2%	-0,5%		2,7%	0,0%	116,4%	115,3%	114,9%	24,5%	1,875%	0,40%	0,40%	3,5%
2.8	2.024	116,4%	-0,2%	0,3%	-0,9%		2,7%	-0,1%	118,2%	117,3%	114,9%	24,5%	1,875%	0,70%	0,70%	3,6%
2.9	2.025	118,2%	-0,3%	0,3%	-1,2%		2,6%	0,1%	119,7%	119,0%	114,9%	24,5%	1,875%	1,00%	1,00%	3,7%
2.10	2.026	119,7%	-0,3%	0,4%	-1,4%		2,6%	-0,1%	120,9%	120,3%	114,9%	24,5%	1,875%	1,20%	1,20%	3,9%
2.11	2.027	120,9%	-0,3%	0,4%	-1,6%		2,5%	-0,1%	121,8%	121,4%	114,9%	24,5%	1,875%	1,40%	1,40%	4,1%

3 Is het vereist eigen vermogen binnen de herstelperiode gehaald?

Ja

Toelichting

5

1.1	Vragenformulier bij herstelplan (excel)	<u>vragenlijst herstelplan_2018_kring bavaria.xlsx</u>
1.2	Vragenformulier bij herstelplan (ondertekend)	<u>notitie herstelplan 2018 cb apf_kring bavaria_vragenlijst_v1.0_2_.pdf</u>
1.3	Optionele bijlagen bij vragenformulier (gezippt indien sprake is van meerdere bestanden)	